

Forarbejder til den nye danske Straffelov.

En overflødig Paragraf.

Af Overlæge Dr. S. THALBITZER.

Det er næsten altid en prekær Sag for en Lægmand at vove sig ind paa et Specialgebet. Dette er jeg klar over, naar jeg i det følgende drister mig til at udtale min Mening i et juridisk Spørgsmaal uden synderlig mere Ballast end en jævn borgerlig Sans for Ret og Uret.

Nogen Adkomst til at udtale mig søger jeg dog i den Omstændighed, at den Paragraf i det nye Straffelovsudkast, som de følgende Udtalelser gælder, nemlig § 210, har visse Tilknytningspunkter til det Fag, som jeg i en Menneskealder har beskæftiget mig med, nemlig Psykiatrien.

Og dog vilde jeg næppe have vovet mig ind paa Juraens Omraade, fordi jeg af Erfaring ved, hvor vanskeligt det er for Jurister og Læger at komme til Forstaaelse med hinanden, dersom jeg ikke af de nylig offentliggjorte Forhandlinger paa Dansk Kriminalistforenings 16. Aarsmøde d. 5.--7. Dec. 1923 havde set, at der ogsaa fra juridisk Side er fremsat Kritik af den paagældende Paragraf, en Kritik, der paa det nærmeste falder sammen med det Syn paa det her omhandlede Emne, som vistnok deles af alle danske Sindssygelæger og Enhver, der ellers kender Sexualpsykologiens nuværende Opfattelse af Homosexualiteten.

Jeg var forhindret i at overvære det omtalte Møde og give mit Bidrag til Diskussionen; men da jeg tænker mig Muligheden af, at det kunde have Interesse for Jurister at faa at vide, hvorledes man nu for Tiden fra psykiatrisk

Side ser paa dette Spørgsmaal, og jeg selv tillige kunde ønske dertil at knytte nogle mere almindelige Lægmandsbetragtninger, har jeg anmodet dette Tidsskrifts Redaktion om Plads for følgende Bemærkninger:

Straffelovsudkastets § 210 lyder saaledes: »Øves kønslig Usædelighed mellem Personer af samme Køn for Betaling, straffes Deltagerne med Fængsel indtil 2 Aar«.

Ved sin Form virker Paragrafen umiddelbart bestikkende: kort og koncis, netop som en Lovparagraf bør være.

Ved nærmere Undersøgelse viser imidlertid den blanke og blændende Skjal sig at dække over et Indhold, der røber, at Paragrafen er fremgaaet af et Kompromis mellem forskellige i og for sig uforligelige Synspunkter.

Som det vistnok vil være de fleste Jurister bekendt, har Sexualpathologien fra at være et lille Enklave indenfor Psykiatrien i Løbet af de sidste 20—30 Aar udviklet sig til en mægtig, næsten selvstændig Videnskab, især takket være tysk Forskning; og der foreligger fra dette Tidsrum en næsten uoverskuelig Literatur, der behandler denne Videnskabsgren, navnlig dens betydningsfuldeste Afsnit: Homosexualiteten.

Det Synspunkt paa dette Fænomen, som efterhaanden har vundet almindelig Anerkendelse og navnlig med Vægt hævdes af den største nulevende Autoritet paa dette Omraade, Dr. Magnus Hirschfeld i hans Standardværk: »Die Homosexualität des Mannes und des Weibes« (Berlin 1914) er følgende: Den ægte Homosexualitet er altid en medfødt Tilstand, og den er hverken nogen Last eller Forbrydelse eller Sygdom, kan heller ikke betragtes som nogen Degeneration, men er et Led i Naturordenen (»ein Stück der Naturordnung«), en sexuel Variant i Lighed med talrige analoge Sexualmodifikationer indenfor Dyre- og Planteriget; en Variant, der forekommer og har forekommet til alle Tider og under alle Himmelstrøg, hos civiliserede og uciviliserede Folkeslag, tilsyneladende endog med en

Hyppighed, der staar i et vist, næsten konstant Forhold til Folketallet (c. 2,2 %).

Det sidste Decenniums Forskning (Steinach, Sand o. a.) har yderligere aabnet Udsigt til, at man i en overskuelig Fremtid vil kunne underbygge disse væsentlig ad klinisk Vej vundne Resultater med anatomiske og fysiologiske Kendsgerninger.

I sit Grundanslag forekommer det mig, at Straffelovsudkastets § 210 slutter sig til dette Synspunkt, idet der i Paragrafen ligger en Anerkendelse af, at konglig Usædelighed mellem Personer af samme Køn i og for sig ikke bør være strafbar. Man kan og vil ikke straffe saadanne Handlinger, som udspringer af et medfødt Anlæg, naar de foretages efter fælles Overenskomst mellem voxne Personer, uden at vække offentligt Anstød, og der altsaa ikke foreligger Indgreb i noget Retsgode, som har Krav paa Beskyttelse. Forholdet er da ganske analogt med Straffelovens Stilling til de tilsvarende heterosexuelle Forbindelser; og for saa vidt anerkender man Lighed for Loven for Heterosexuelle og Homosexuelle.

Imidlertid er det jo ikke for at konstatere dette, at Paragrafen findes i Straffelovsudkastet, men i Kraft af den Særstilling, man vil give de homosexuelle Handlinger ved at straffe dem, naar de foretages for Betaling.

Hertil er først at sige, at det for en almindelig borgerlig Betragtning staar og maa staa som noget ubegribeligt, at et Forhold eller en Handling, som ikke i sig selv er en Forbrydelse, kan blive en Forbrydelse ved at foregaa for Betaling.

At man ogsaa fra juridisk Side kan finde noget saadant paafaldende og ulogisk, fremgaar af cand. jur. *Hartvig Jacobsens* Indlæg i Diskussionen i Dansk Kriminalistforenings Møde d. 6. Dec. 1923, naar han sagde: »Men hvis Kommissionen mener, at man, naar det drejer sig om voxne Personer, — — ikke kan straffe selve den Handling, der øves af Mand med Mand eller Kvinde med

Kvinde, saa kan jeg heller ikke se, at man kan naa til at straffe dem, naar de gør det for Betaling«.

Cand. jur. *Hartvig Jacobsen* gjorde endvidere opmærksom paa, at Udkastets § 210 betegner en beklagelig Udvidelse af den gældende Ret, idet den kræver begge Deltagerne straffet, medens § 5 i Loven af 1. April 1911 kun rammer den, der modtager Betaling.

I sit Forsvar for § 210 oplyste Landsdommer *O. Krabbe* paa Straffelovskommissionens Vegne, at Formaalet med Paragrafen er, »at komme disse lyssky og usædelige Virksomheder, som rummer Fare for Forbrydelser som Tyveri, Ran, Røveri og Pengeafpresning til Livs«.

For en almindelig Bétragtning skulde § 210 synes at modarbejde dette Formaal. Ved at gøre begge Deltagerne strafbare, afskærer man sig netop fra at komme de nævnte lyssky Virksomheder til Livs, fordi den Part, der eventuelt bliver Offer for en af de omtalte Forbrydelser, sikkert vil betænke sig paa at gøre Anmeldelse derom, naar han derved udsætter sig selv for en Straf af Fængsel indtil 2 Aar.

I Virkeligheden betyder denne Udvidelse af den gældende Ret en Neutralisering af Paragrafens tilsigtede Virkning; § 210 ophæver saa at sige sig selv *in statu nascendi*, da det vistnok vil være et meget sjældent — om overhovedet forekommende — Tilfælde, at en Person for at komme en anden til Livs vil udsætte sig selv for at lide samme Skæbne.

Men hvad værre er, synes den Udvidelse af den gældende Ret, som § 210 betegner, tvært imod sin Hensigt at opfordre til og beskytte Forbrydelser som Tyveri, Ran, Røveri og Pengeafpresning. I Ly af denne Paragraf vil en Forbryder uden stor Risiko netop kunne tillade sig disse Forbrydelser, fordi § 210 gør Ofret for dem værgeløs ved at true ham med Fængsel indtil 2 Aar, dersom han gør Anmeldelse.

Landsdommer *O. Krabbe* oplyste da ogsaa, at der i Straffelovskommissionen har været megen Tvivl om, hvor-

ledes man egentlig skulde stille sig til denne Udvidelse, om man skulde holde sig til den nu gældende Lov og kun straffe den, der modtager Penge, eller om man skulde straffe begge Parter.

Som en væsentlig Grund til at udvide Paragrafens Virkeomraade til begge Parter anførte Landsdommer *Krabbe* »Hensynet til Lighed for Loven«.

Denne Lighed for Loven vil imidlertid vise sig at hvile paa en Fiktion; psykologisk set vil man ikke paa denne Maade kunne opnaa nogen Lighed for Loven. I de fleste af de Tilfælde, som Udkastets § 210 vilde ramme, vil Forholdet nemlig være det, at den ene Part er en Homosexuel, der søger den eneste for ham eller hende naturlige Form for Tilfredsstillelse, i Nødsfald ved at betale derfor, medens den anden Part er en Heterosexuel, der gaar ind paa at føje den første for at opnaa pekuniær eller anden Fordel. Fra et psykologisk Standpunkt er Parterne altsaa ganske forskellig indstillet, og man kan kun ganske overfladisk set tale om nogen Lighed for Loven.

Virkelig Lighed for Loven i disse Forhold vil man derimod kunne opnaa ved at følge cand. jur. *Harwig Jacobsen*, som under Diskussionen om § 210 ved Kriminalistforeningens Møde sagde: »Jeg finder i det hele taget, at den Bestemmelse om Straf for kønslig Usædelighed mellem Personer af samme Køn for Betaling skulde udgaa. Man straffer jo ikke længere kønslig Omgang mellem Personer af forskelligt Køn mod Betaling. Der har ganske vist været Røster oppe i den sidste Tid i den Retning; der er endogsaa en kvindelig cand. jur., der offentlig har fremsat den Anskuelse, at man burde udvide denne Paragraf saaledes, at enhver Kønssusædelighed, der udøves mod Betaling, blev strafbar. Naar saadanne Udtalelser overhovedet kan fremsættes, vidner det om, hvor farligt det er ikke at tage Konsekvenserne af de Anskuelser, man i Almindelighed er kommet til at nære paa dette Omraade, nemlig at

kønslig Usædelighed mellem Personer af samme Køn ikke bør betragtes som en strafbar Handling«.

I Kommissionens Forsvar for Udkastets § 210 anførte Landsdommer *Krabbe* som Grund til at straffe homoseksuelle, men ikke heteroseksuelle Handlinger, naar de foretages for Betaling, at det første Forhold »er perverst, naturstridigt og altsaa noget som Samfundet i og for sig maa være interesseret i ikke finder Sted«.

Rent bortset fra at Landsdommerens Konklusion: »naturstridigt og altsaa noget som Samfundet i og for sig maa være interesseret i ikke finder Sted«, sikkert ikke er uangribelig og næppe kan gøre Krav paa mere almindelig Gyldighed (vi Mennesker foretager os vistnok daglig naturstridige Ting, som Samfundet ikke kan siges at være interesseret i ikke finder Sted, endsige at belægge med Straf), saa kan Argumentet: Naturstridighed i alt Fald kun anvendes overfor den heteroseksuelle Person, der af en eller anden Grund indlader sig med en Person af samme Køn. At en Homoseksuel foretager homoseksuelle Handlinger kan ikke kaldes naturstridigt; for ham eller hende er den homoseksuelle Tilfredsstillelse den eneste naturlige, medens heteroseksuelt Samkvem vilde forekomme den Homoseksuelle naturstridigt og være noget, han eller hun kun af særlige Grunde vilde indlade sig paa. Synspunktet: naturstridigt og derfor strafbart kan altsaa kun anlægges paa den eventuelt Heteroseksuelle i Forholdet; men i saa Fald skulde man unægtelig tro, at det var lige naturstridigt og dermed strafbart, enten det foregaar for Betaling eller ikke. Man møder her atter den for en almindelig logisk Sans stødende Modsigelse, som § 210 rummer: betalte homoseksuelle Handlinger bør straffes, fordi de er naturstridige, men ikke betalte homoseksuelle Handlinger bør ikke straffes, skønt de er lige saa naturstridige.

Ført ud i sine videre Konsekvenser maatte Synspunktet: naturstridigt og altsaa strafbart endvidere — som cand. jur. *Hartvig Jacobsen* ogsaa anførte — medføre

Straf for perverse Handlinger, foretagne mellem Personer af forskelligt Køn; men herfra tager Landsdommer *Krabbe* dog bestemt Afstand; det er noget, man ikke kan blande sig i.

For en almindelig Betragtning skulde det synes rimeligt at stille sig paa samme Maade overfor alle »naturstridige« Handlinger, hvad enten de foretages mellem Personer af forskelligt eller af samme Køn, og betragte dem som noget, der er uden Interesse for Samfundet og alene tilhører Privatlivet.

Samfundets rette Interesse maa snarere søges i, at saadanne Forhold ikke trækkes frem og gøres til Genstand for retslig Forfølgelse, for Avisladder og Skandale. Først da vil de anrette Skade.

I sit Forsvar for § 210 sagde Landsdommer *Krabbe*, at Typen paa de Personer, man ved denne Paragraf ønsker at ramme »er den unge Lediggænger, ofte en tidligere straffet Person, som staar paa Gader og Stræder og udbyder sig til Folk med unaturlige Tilbøjeligheder i kønslig Henseende«.

Hertil synes Paragrafen som ovenfor paavist kun lidet egnet. Med større Virkning vil man vistnok kunne modarbejde disse unge mandlige Prostituerede ved Forholdsregler, som svarer til dem, der er truffet til Begrænsning af den kvindelige Prostitution. —

I Overensstemmelse med de ovenfor fremsatte Betragtninger er jeg da tilbøjelig til at anse Straffelovsudkastets § 210 ikke blot som overflødig, men under visse Omstændigheder endog som skadelig.

Cand. jur. *Hartvig Jacobsen* sluttede sit Indlæg i Diskussionen om denne Paragraf saaledes: »Man maa huske paa, at der maaske gaar 50 eller 100 Aar, inden vi faar Straffeloven ændret igen, og ogsaa det gør, at der i Aften kan være Grund til at tage forskellige Problemer, selv principielle Spørgsmaal op til Behandling«.

I Tilslutning hertil vil der fra psykiatrisk Side være

Anledning til at advare mod i en ny Straffelov at optage Bestemmelser, der hviler paa Anskuelser, som Videnskaben allerede har ladet langt bag ved sig, inden Udkastet er bleven til Lov.

I en ny dansk Straffelov bør der ikke findes nogen Undtagelsesbestemmelse, som vil ramme de Homosexuelle, alene fordi de er homosexuelle. —
